

**Århus Kommune
Planlægning og Byggeri
Kommuneplanafdelingen
Rådhuset
8100 Århus C**

Århus, 30. marts 2006

De Bynære Havnearealer - bemærkninger til forslaget til Dispositionsplan for de nordlige områder.

Generelt

Århus Miljøgruppe M97 har store og positive forventninger til udviklingen for de bynære havnearealer.

Dommerkomiteen og Byrådet valgte i 1999 det rigtige vinderforslag fra den internationale arkitektkonkurrence, udarbejdet af arkitekterne Knud Fladeland og Per Teglgaard.

M97 er meget tilfreds med den overordnede ide og plan samt de efterfølgende konkrete forbedringer og tilpasninger, som de er udtrykt i Helhedsplanen, Kvalitetshåndbogen og forslaget til Dispositionsplan for de nordlige områder.

Kommentarer

M97's kommentarer er på nuværende tidspunkt først og fremmest en kvalificering af elementer, der allerede står i forslaget til Dispositionsplan, men som vi finder det særlig vigtigt at understrege betydningen af:

Afsnittet Vision:

1. "Spændende arkitektur" og "miljøorienteret byggeri".

Vi noterer os, at disse to udtryk findes i visionsafsnittet. Begge er elastiske begreber uden ret meget indhold. Vi mener, der er brug for at præcisere, hvad det er man ønsker.

Udtrykket "spændende arkitektur" bør udbygges, så det bliver klart, at der tænkes på byggeri, der er varieret i sit udtryk og indhold, og som spiller sammen med stedet, med den eksisterende by og med rammerne i den struktur, der er tegnet op for Nordhavnen. Bygningerne i området bør være varierede, og billigt og tilfældigt byggeri bør undgås – uden at man på den anden side bygger overæstetisk eller alt for luksuriøst. Evt. kan man lave et idékatalog med fotos af spændende byggeri fra hele verden. Humor må gerne indgå. Det er naturligvis umuligt præcist at definere, hvad man ønsker af området. Men det bør forsøges. Det spændende vil afhænge mere af indholdet end af formen. Så det er ikke gjort med at være god til at tegne.

Også udtrykket "miljøorienteret" er ret intetsigende. Men på dette område er det heldigvis muligt at stille langt mere præcise krav. Vi ønsker, at forandringen af havnen bliver præget af en byøkologisk helhedstankegang. Det vil være både miljømæssigt og økonomisk mere bæredygtigt. Vi ønsker bl.a., at der stilles høje og nøje specificerede krav om, at alt byggeri lever op til den bedste standard mht. energiforbrug og materialevalg (fx LavEnergiklasse 2, ingen PVC, ingen brug af trykimprægneret træ). Vi vil i den forbindelse anbefale, at Århus Kommune gør brug af noget af den ekspertise, som indtil for nylig har været til stede her i byen i Dansk Center for Byøkologi. Også her kan man lave et idekatalog med eksempler fra byøkologisk byggeri i fx Tyskland.

Tilsammen kan de to kvaliteter ved omdannelsen af havnearealerne være det "fyrtårn", der gør den nye bydel "interessant". Et højt hus gør det ikke alene – heller ikke, selv om man snor det som i Malmø.

2. "God tilgængelighed" og "attraktiv kollektiv trafikbetjening".

Vi er meget tilfredse med planen om at lade Nordhavnen betjene af en letbane, og at parkeringsnormen ikke sættes højere end for Midtbyen, og at der ikke bliver mulighed for privatejede parkeringspladser. Det gør faktisk, at parkeringsnormen kan reduceres yderligere.

Mht. tilgængelighed er det afgørende, at Grenåbanens barriere fjernes. Det gøres bedst ved en omfattende letbaneløsning. Vi er klar over, at der er politiske besværligheder ift. staten og DSB, men det må have højeste prioritet for Århus at overbevise disse instanser om, at Grenåbanens nuværende udformning ikke må forhindre, at De Bynære Havnearealer bliver en succes (og ikke forhindre en ordentlig letbaneløsning).

Det er værd at gøre opmærksom på, at København og Frederiksberg netop er bevilget en Metro til mindst 15 mia. kr. (for 14 km) – dvs. at der er præcedens for at Staten bidrager til storbyens kollektive trafik. I Metroens tilfælde med et beløb, der svarer til 3000 kr. pr. statsborger. En tilsvarende bevilling til Århus ville kunne give byen tre hele letbanelinier samt forlæggelse af Grenåbanen.

Afsnittet Offentlige pladser:

"Store offentlige byrum" og "små lokale pladser".

Det er en af de store kvaliteter ved Dispositionsplanen, at den sikrer flere offentlige pladser, som kan gøre området attraktivt for andre end bydelens beboere og ansatte. Vi vil understrege, at det er vigtigt at holde fast i de elementer og at sikre, at deres udformning bliver optimal.

Afsnittet Terræn:

Det kan diskuteres, om det er tilstrækkeligt, at forvente en halv meters vandstandsstigning som følge af klimaændringerne. Vi mener, at man allerede i planlægning og udformning skal indbygge muligheden for en yderligere sikring.

En temperaturstigning på over to grader i forhold til førindustrielt niveau bliver mere og mere sandsynlig; det indebærer, at vi kan komme til at overskride den tærskel, hvor afsmeltningen af den grønlandske indlandsis bliver irreversibel, hvilket vil have alvorlige konsekvenser for vores samfund.

Det er set i det perspektiv vigtigt, at omformningen af havnen, som i sig selv bliver en særdeles energikrævende proces i det mindste må have som mål, at energiforbruget i driften (især til opvarmning, ventilation og trafik) bliver minimalt. (Jf. kommentarerne ovenfor).

Vi vil gerne ved denne lejlighed tilføje en sidste kommentar, som angår Helhedsplanen:

1. Vinderforslagets overordnede ide om havnebyrummet og havnepladsen – ud for Domkirkens akse – er det efter vor mening afgørende vigtigt at fastholde. Det er særdeles vigtigt, at borgerne i Århus nu får et byrum og en plads, hvor vandet gives tilbage til byen.
2. Hovedideen i vinderforslaget forudsætter, at pier 1 fjernes. Det er M97 enig i. Og det både håber og tror vi også, at et flertal i byrådet ønsker og vil holde fast i. Vi er naturligvis klar over, at der er mange interesser på spil omkring de bynære havnearealer. Det har allerede vist sig i forhold til pier 1. Dertil er at sige, at der på de bynære havnearealer bliver flere gode muligheder for pladser med forskellige aktiviteter. Også mere kommercielle aktiviteter. Men det er afgørende, at det ikke er aktiviteter, der forøger biltrafikken i stor grad.

Der er kun ét byrum foran domkirken – og det bør have prioritet.

3. Til byrådets medlemmer vil vi gerne sige: Vær beredt og vær på vagt. Over for forskellige "lobbyer", over for "de næsten gratis projekter og gaver" og over for de professionelle kapitalinteresser.

Afslutningsvis vil vi gerne sige, at vi tror, at Århus og dens borgere er på vej til noget stort og positivt. Til glæde for de mange. Grundlaget er der i hvert fald.

Med venlig hilsen

Århus Miljøgruppe M97
v/

Jørgen Aakjær, medlem af Følgegruppen
Haslevangsvej 15
8210 Århus V
jaa1@stofanet.dk

Palle Bendsen, formand
Hjortensgade 19
8000 Århus C
Palle@Bendsen.dk